

**НАЙМЕНУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ХОКЕЙНИХ КОМАНД:
СТРУКТУРА, СЛОВОТВІР, ФУНКЦІОНУВАННЯ**

Власні назви людських колективів (ергоніми) як об'єкт наукових студій останнім часом використовуються дедалі активніше; свідченням такого висновку можуть стати дослідження, виконані як на українськомовному [див.: 1–2; 4–5; 10–11], так і іншомовному матеріалі [див.: 3; 6]; з'ясовуються передусім структурно-семантичні ознаки назв людських колективів.

У складі ергонімів можна виокремити низку складників, на зразок номінацій навчальних закладів, медичних, торгових, банківських та інших установ, кваліфікованих відповідно як школоніми, медициноніми, магазиноніми і банконіми [див.: 8, с. 55–58]. Як різновид ергонімів виділяються й **командоніми** – власні назви спортивних команд [8, с. 58]. Такі пропріальні одиниці у вітчизняному мовознавстві ще не були об'єктом детального вивчення, що й зумовлює актуальність теми нашого дослідження.

Зважаючи на значний масив спортивних номінацій, їх постійне збільшення протягом останніх десятиліть, що уможливорює формування певних висновків стосовно назвотворчого процесу на рівні однієї або кількох мов, враховуючи певні відмінності у структурі власних назв команд, які беруть участь у змаганнях із різних видів спорту, назріла потреба диференціювати такі оніми, розмежувавши, принаймні, назви футбольних, баскетбольних, гандбольних, хокейних та інших команд.

Предметом нашого безпосереднього аналізу стануть номінації хокейних команд – **хокей-командоніми**. В основі цього терміна – назва спорту (від англійського слова *hockey*) – „спортивна командна гра з ключками та м'ячем (шайбою) на спеціальному майданчику з ворітьми” [7, с. 736]. Інші назви гри – **хокей із шайбою** (найбільш поширена), **канадський хокей**, **гаківка** (застаріла, що взагалі мотивовано, оскільки спортивний термін походить від французького слова *hoquet* зі значенням „палиця пастуха з гаком”). Гра популярна у багатьох країнах, особливо у Канаді, США, Росії, Швеції, Фінляндії, Чехії, Словаччині та Білорусі [див.: 9].

В Україні хокей із шайбою має більш ніж столітні традиції, адже ще 16 січня 1905 р. було проведено хокейний матч за участю львівського клубу „Чарні” (за принципами бенді), а за всіма міжнародними правилами – в січні 1909 р. на ковзанці Львівського товариства Лижнярського. Уже 1910 р. відбувся чемпіонат з хокею у Львові за участю команд „Сокіл”, „Чарні”, „Погонь” („Гонитва”), „Легія”, „Гасмоня” та *Львівського товариства їзди на ковзанах*. 1912 року була створена секція хокею при спортивному товаристві „Україна” та організована перша в Україні хокейна команда „СТ Україна”. Взагалі ж у 30-х роках ХХ ст. у Галичині існувало 55 команд, які були поділені на два класи – провідний „А”, де було 12 команд, і нижчий „Б”, в якому змагалися 43 команди (на жаль, більшість їх назв не збереглася). Після приєднання Західної України до Радянського Союзу там з’явилися хокейні команди „Буревісник”, „Динамо”, „Здоров’я”, „Локомотив” і „Харчовик”.

Наприкінці 1920-х років хокей почав розвиватися і на Буковині. У січні 1933 р. відбулися змагання на призи Чернівецької прімарії (мерії), де переможцем стала команда німецьких колоністів „Ян”; тоді ж пройшов перший чемпіонат краю, в якому брало участь 8 команд: І клас – „Ян”, „Драгош Воде”, „Маккабі”, „Полонія”; ІІ клас – „Мунчиторул”, „ЧФР”, „Довбуш”, „Борохов”.

У лютому 1935 р. відбулася перша хокейна першість Покуття, в якій узяли участь чотири суто українські команди з Коломиї – „Сокіл”, „Сокіл-2”, „Довбуш” та „Довбуш-2”.

На тій частині території України, що входила до складу Російської імперії, хокей уперше з’явився 1912 р. у Харкові (гнали спортсмени спортивних клубів „Гельферіх Саду” і „Фенікс”), проте великої популярності не набув, тому незабаром ним перестали цікавитися. Лише після утвердження радянської влади та певного становлення економіки у владних інституцій з’явилися можливості сприяти спортивному руху в суспільстві. У Києві створювалися численні спортивні товариства, якими опікувалися трудові колективи. Саме тоді почали проводити систематичні змагання з-поміж хокейних команд товариств „Динамо”, „Трудові резерви”, „Залдор”, „Харчовик”, участь у яких брали і хокеїсти, які захищали честь заводів „Арсенал”, „Більшовик” та інших. *Збірна Києва* змагалася (разом з командами Дрогобича, Львова і Чернівців) у перших всесоюзній першості Радянського Союзу з хокею 1940 р.

У післявоєнний час періодично у першості Радянського Союзу з хокею із шайбою (переважно у нижчих лігах, причому іноді дивізіон формувався за територіальним принципом, тому можна вважати, що проводилася першість УРСР) виступали команди: у 50-х роках – „Будинок офіцерів” (Київ), „Динамо” (Київ), місто Київ, „Локомотив” (Харків); у 60-х – „Динамо” (Київ), „Хімік” (Дніпродзержинськ) у 70-х – „Динамо”, або „Сокіл” (Київ), „Дніпроспецсталь” (Запоріжжя), „Хімік” (Дніпродзержинськ), у 80-х – „Динамо” (Харків), „Кооператор” (Донецьк), „Машинобудівник” (Київ), „Сокіл” (Київ), „ШВСМ” (Київ).

Перший чемпіонат України серед клубних команд було проведено у квітні 1993 р. Чемпіонами і призерами у різні роки ставали київські команди „АТЕК”, „Беркут” („Беркут-ППО”, „Беркут-Київ”, ХК „ІВАРС”, ХК „Поділ”), „Компаньйон-Нафтогаз” („Компаньйон”, „Компаньйон-УПБ”), „Крижинка” (ДЮСШ „Крижинка”), „Політехнік-Яся” („КПП”, „Політехнік”, ССК „Політехнік”), „Сокіл” (разом із СДЮШОР „Сокіл”), ХК „Київ”, „ШВСМ”, а також „Беркут” (Бровари), „Дніпровські вовки” (Дніпропетровськ), „Донбас”, або „Донбас-Колбіно”, а останнім часом – „Донбас-2” (Донецьк), СДЮШОР „Барвінок”, або „Барвінок”, СДЮСШОР (Харків), ХК „Харків” і „Юпітер” (Харків). Крім цих команд, у чемпіонатах України брали (або братимуть) участь ХК „Беркут” (Київ), ХК „Білий Барс”, або „Барс”) (Бровари, потім Біла Церква), „Будівельник” (Київ), „Ватра” (Івано-Франківськ), ХК „Ворони”, або СДЮСШОР „Ворони”, „Сумські ворони” (Суми), „Гайдамаки”, або „Вінницькі гайдамаки” (Вінниця), „Гладіатор” (Львів), „Дніпро” (Херсон), „Дружба-78” (Харків), „Леви”, або „Львівські леви”, „Галицькі леви” (Львів), „Метеор” (Дніпропетровськ), „Норд” (Донецьк), „ОУФК” (Харків), „Патріот” (Вінниця), „Придніпровськ” (Дніпропетровськ), „Саламандра” (Харків), ХК „Україна-20” (Київ), „Харківські акули”, або „Динамо” (Харків), „Хімік” (Северодонецьк); окремі назви є подвійними найменуваннями одних і тих самих хокейних колективів, які могли змінюватися навіть протягом одного сезону.

У другій лізі чемпіонату України беруть участь переважно аматорські команди, кількість і назви яких часто змінюються, причому досить часто вищий і нижчий дивізіони грають разом. Можна відзначити такі команди, як ВІМ „Беркут” (Львів), „Експрес” (Львів), ХК „Легіон” (Севастополь), ХК „Луцьк” (Луцьк), „Метеор-1” і „Метеор-2” (Дніпропетровськ),

„Моржів” (Запоріжжя), ХК „Одеса” (Одеса), „Олімпія” (Калуш), „СДЮСШОР-Місто” (Харків), ХК „Сміла”, „Сонячна долина” (Одеса), „Явір” (Яворів); водночас зауважимо, що коефіцієнт варіативності номінацій команд другої ліги приблизно удвічі більший, ніж відповідний показник найменувань колективів першої ліги.

У чемпіонаті України з хокею серед молодіжних команд різних вікових груп участь брали переважно фарм-клуби тих команд, які виступають у вищих хокейних лігах, що можна простежити, наприклад, у першості 2012 р.: U18 – БФУФК „Білий Барс”, „Крижинка-95/96”, СДЮСШОР-95 і „Сокіл-95/96”; U16: „Аврора”, „Донбас-98”, „Крижинка-97”, „Сокіл-97” і „СДЮСШОР-97”; U14: „Білий Барс-99”, „Крижинка-99”, „Сокіл-99”, СДЮСШОР-99 і „ХТЗ-99”; U13: „Аврора-2000”, „Беркут-2000”, „Білий Барс-2000”, „Дніпро-2000”, „Крижинка-2000”, „Піраньї-2000” і „СДЮСШОР-2000”.

Дитячі хокейні команди теж досить часто повторюють номінації команд дорослих учасників першості (наприклад, ХК „Експрес-Львів”, „Крижинка-2” (Київ), „Луцьк”, „Цунамї” (Івано-Франківськ)), проте іноді фіксуються і новотвори, наприклад: „Білі ведмеді” (Калуш), „Ведмеді” (Донецьк), „Вінниця” (Вінниця), ДЮСШ „Локомотив” (Львів), „Червоний екскаватор” (Київ) тощо.

Змагання з хокею із шайбою проводяться і на вузькорегіональному рівні (наприклад, у „Нічній хокейній лізі”, „Регіональній хокейній лізі”, „Західноукраїнській хокейній аматорській лізі” тощо). Власні назви команд-учасниць цих змагань відзначаються особливою нестабільністю. Зафіксовано такі хокей-командоніми (деякі номінації уже були названі серед команд – учасниць розіграшів чемпіонату і Кубка України): „БСМ” (Баришівка), „Вікінг” (Донецьк), ХК „Донецьк” (Донецьк), „Еней” (Дрогобич), ХК „Кальвадос” (Полтава), ХК „Кременчук” (Кременчук), ХК „Криворізькі яструби” (Кривий Ріг), „Крила” (Київ), „Кристал” (Донецьк), „Молода гвардія” (Донецьк), „Нафтохімік” (Калуш), „Лантери” (Дніпропетровськ), „Подільняни” (Тернопіль), „Ротор” (Хмельницький), СДЮСШОР „Динамо” (Харків), „Рось-Арсенал” (Київ), „Союз” (Харків), „Титани” (Київ), „Тріумф” (Обухів), „Фаворит” (Рівне), „Цунамї” (Івано-Франківськ), „Червоноград” (Червоноград), „Чернівецькі пінгвіни” (Чернівці). Всього налічується більш ніж 300 аматорських команд.

Окремі області проводять свої першості із хокею, склад учасників яких настільки динамічний, що може протягом одного сезону змінитися більш як наполовину. Зокрема, у Хмельницькій області протягом останніх років зафіксовано такі хокей-командоніми: „*Ротор*”, „*Атріум*”, „*Льодовиковий період*”, „*Лада*” та „*Леґіон*”, а також „*Фенікс*” та „*Старі вовки*” з Полонного, „*Оболонь*” (Волочиськ / Підволочиськ), *ХК „Нетішин”* і команда зі Славутського району.

Безперечно, основна увага при характеристиці власних назв хокейних команд буде звернена на три компоненти: спосіб словотворення, семантику твірної основи і мотиваційні відношення, проте важливе значення мають і такі елементи, як час виникнення найменування, його структура та функціонування у мовленні.

Новітніми вважаються власні назви хокейних команд, створених у ХХІ столітті [8, с. 79]. Такими, наприклад, є командоніми „*Патріот*” (Вінниця), „*Ротор*” (Хмельницький), „*Дунамі*” (Івано-Франківськ) та багато інших, створених протягом останніх десяти років. Менш ніж 40 % хокей-командонімів кваліфікуються як нові (виникли у ХХ ст.).

Виразно іншомовний відтінок має кожна п’ята команда, причому це фіксується як серед командонімів, що побутували у першій половині ХХ ст. (на зразок: „*Драгош Воде*”, „*Маккабі*”), так і серед сучасних номінацій, що зумовлено негативними тенденціями, пов’язаними із включенням в онімний простір іншомовних найменувань насамперед ергооб’єктів („*Атріум*”, „*Кальвадос*”, „*Норд*”, „*Дунамі*”).

На початковому етапі розвитку хокею абсолютна більшість командонімів за структурою була простою („*Динамо*”, „*Хімік*”) або складною: аббревіатури („*ШВСМ*”) чи двокореневі слова („*Машинобудівник*”). Проте вже із другої половини ХХ ст., коли участь у першостях почали брати молодіжні, юнацькі чи дитячі клуби, на перше місце за продуктивністю виходить синтаксичний спосіб творення власних назв команд (правда, на рівні передусім варіантів номінацій): „*Донбас-98*”, „*Крижинка-2*”. Кількість таких номінацій зросла і через інші причини: дві команди часто об’єднувалися в одну, відповідно, сполучалися в одну і їхні назви („*Крижинка-КПР*”); до власне номінацій додається характеристична аббревіатура, найбільш часто – *ХК*, тобто „хокейний клуб” або *СДЮСШОР*, тобто „спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву” (*СДЮСШОР „Барвінок”, ХК*

„Поділ”); зрештою, тенденція насамперед північноамериканських команд іменуватися словосполученнями, до складу яких входять апелятиви символічного змісту (найбільш часто – зоолексеми), докотилася і до України („Галицькі леви”, „Дніпровські півні”). Водночас залишаються популярними і прості назви („Луцьк”, „Сокіл”). Кількість таких номінацій домінує насамперед у мовленні, де переважно усікаються компоненти-абревіатури і означення-кваліфікатори, що й призводить до трансформації складних і складених хокей-командонімів у прості.

Статистичні дані, проте, наводимо для офіційних назв хокейних колективів (всього 201 найменування): перша третина ХХ ст.: 60,7 % простих назв, 14 % – складених (модель „прикметник + іменник”); 40 – 50-і рр.: 50 % простих назв, 41,7 % – складених (модель „іменник + іменник”); 60 – 80-і рр.: 57,1 % – прості назви, 28,6 % – складні (абревіатури); 90-і рр.: 34,8 % – прості назви, 21,7 % – складені (модель „абревіатура + іменник”); початок ХХІ ст.: 36,6 % простих назв, 53,5 % – складених (26,7 % – модель „абревіатура + іменник”; 15,3 % – модель „іменник + числівник”; 11,5 % – модель „прикметник + іменник”).

За семантикою твірної основи усі пропріальні одиниці поділяються на відонімні, відапелятивні та відонімно-відапелятивні (крім того, виокремлюються і назви, етимологія яких незрозуміла) [див.: 8, с. 86].

Практично завжди переважають відонімні або відонімно-відапелятивні хокей-командоніми. Звичайно, не завжди можна з’ясувати, чи, наприклад, онім „Кристал” утворився від апелятива з термінологічним значенням, чи від власної назви фірми, проте ми намагалися перевірити усі можливі зв’язки пропріативів із твірними основами, що дає підстави сподіватися на достовірність наших підрахунків.

У першій третині ХХ ст. зафіксовано 50 % відонімних, 35,7 % – відапелятивних і 10,3 % – відонімно-відапелятивних найменувань. Серед першої групи переважають номінації відантропонімні („Асмадея” – від назви династії, яка була символом боротьби за незалежність євреїв; „Драгош Воде” – від прізвища й імені воєводи, з яким пов’язується заснування Молдавської держави у XIV ст.) й відергонімні („Гельферіх Саду” – від назви фірми, яка виготовляла сільськогосподарську техніку; „ЧФР” – від ергоніма „Căile Ferate Române”, тобто „Румунські залізні дороги”); менш поширені відхоронімні утворення („Полонія”). Антропоніми („Довбуш-І”) або ад’ектоніми („Львівське товариство їзди

на ковзанах”) разом з іменниками або числівниками входять до складу відонімно-відапелятивних власних назв команд. Відапелятивні пропріативи утворені від іменників („Фенікс”) або прикметників („Чарні” – у перекладі з польської мови „чорний”).

У 40 – 50-х роках домінують відонімні номінації (58,4 %, і це в основному деривати від назв спортивних товариств („Динамо”, „Локомотив”) або заводів чи фабрик („Арсенал”, „Більшовик”). Відонімно-відапелятивні хокей-командоніми (33,3 %) – це переважно стандартні номінації на зразок „Команда Дрогобича”, а відапелятивні (8,3 %) – це відіменникові („Будинок офіцерів”) або відприкметникові („Харчовик”) похідні.

Така ж продуктивність відонімних назв команд засвідчена й у 60 – 80-х роках – 57,1 %, і серед них знову переважають деривати від назв спортивних товариств („Динамо”) або заводів і фабрик („Дніпроспецсталь”). Відапелятивні номінації (42,9 %) – це часто назви професій („Машинобудівник”, „Хімік”), тобто і на апелятивному рівні простежується відомча підпорядкованість хокею.

У 90-х роках серед відонімних номінацій (69,6 %) переважають відергонімні („АТЕК”, „Норд”) та відтопонімні („Дніпро”, „Поділ”) назви команд; серед відапелятивних (21,7 % – відіменникові (ХК „Беркут”) та відіменниково-відчислівникові („Крижинка-98”), а серед відонімно-відапелятивних (8,7 %) – модель „ад’ектонім + апелятив” („Дніпровські вовки”).

Початок ХХІ ст. характеризується частковим вирівнюванням кількості усіх трьох груп хокей-командонімів, які виділяються за семантикою твірної основи: відонімних найменувань зафіксовано 23,7 %, відапелятивних – 41,9 %, відонімно-відапелятивних – 34,4 %. У складі першої групи переважають похідні від назв фірм („БСМ”, „Компаньйон-Нафтогаз”, „Оболонь”), топонімів („Вінниця”, „Олімпія”, „Придніпровськ”) і теонімів („Аврора”, „Лада”, „Юнітер”). Серед відапелятивних номінацій домінують відіменникові назви („Ватра”, „Патріот”, „Тріумф”), причому зоолексеми як твірні основи особливо популярні („Барс”, „Саламандра”) і часто вживаються у формі множини („Моржі”, „Пантери”) самостійно або із квалітативними прикметниками („Білі ведмеді”, „Старі вовки”). Крім того, продуктивними є і конструкції „іменник + прикметник” („Льодовиковий період”, „ОУФК”, тобто

„обласне управління фізичної культури”), „іменник + числівник” („Дружба-78”, „Метеор-2”), „іменник + аббревіатура” (СДЮСШОР „Ворони”, ХК „Легион”). Зоолексеми засвідчені і в відомітно-відапелятивних структурах (разом з ад’ектонімами: „Харківські акули”, „Чернівецькі пінгвіни”). Топоніми поєднуються з апелятивами („Беркут-Київ”, „Експрес-Львів”), зокрема з аббревіатурами (ХК „Нетішин”, ХК „Одеса”), як і ергоніми (ХК „ІВАРС”, СДЮСШОР „Динамо”). Номінації насамперед спортивних колективів сполучаються також із числівниками („Аврора-2000”, „Донбас-2”).

Найбільш продуктивними способами творення хокей-командонімів протягом практично всіх етапів є лексико-семантичний і синтаксичний: перша третина ХХ ст. – відповідно 64,3 % („Гонитва”, „Україна”) і 28,6 % („Драгош Воде”, „Сокіл-Г”); 40 – 50-і роки – 41,7 % („Арсенал”, „Локомотив”) і 41,7 5 („Команда Львова”, „Місто Київ”); 60 – 80-і роки – 85,7 % („Сокіл”, „Хімік”) і 0 %; 90-і роки – 47,8 % („Барвінок”, „Крижинка”) і 34,8 (ХК „Київ”, „Червоний екскаватор”); початок ХХІ ст. – 44,3 % („Будівельник”, „Гладиатор”) і 51,9 % („Вінницькі гайдамаки”, ХК „Донецьк”).

Епізодично фіксуються найменування, утворені шляхом субстантивзації („Чарні”), аббревіації („Залдор”, тобто „залізні дороги”), суфіксації („Харчовик”), конфіксації („Придніпровськ”), усічення („Явір” – від ойконіма Яворів) та основоскладання („Нафтохімік”).

„Власне мотиваційна класифікація ґрунтується передусім на тій ознаці денотата, яка покладена в основу його власної назви” [8, с. 67], причому для складних і складених найменувань (а іноді – і для простих) визначається (і навіть складніша) мотивація.

Зважаючи на особливості творення і функціонування хокейних команд, можна передбачити домінування асоціативних номінацій (із відтінком посесивності), оскільки їх денотати виникають при виробничих одиницях (заводах, фабриках, фірмах) або спортивних товариствах, назви яких і переносяться на колективи. Іноді онім безпосередньо вказує на тип команди, її місце розташування або інші характерні особливості, і такі найменування є відповідно сутнісними, локативними або квалітативними. Зрештою, саме у спортивних іграх назва має нести певне смислове навантаження, орієнтувати клуб на певні досягнення, тому так багато хокей-командонімів кваліфікуються як символічні.

У першій третині ХХ ст. зафіксовано 32,1 % асоціативно-посесивних номінацій („*Гельферіх Саду*”, „*ЧФР*”), 28,6 % – символічних („*Погонь*”, або її україномовний синонім „*Гонитва*”), 10,7 % – меморіальних („*Борохов*”: так звали єврейського політичного діяча, ідеолога робітничого сіонізму) і по 7,1 % – локативних („*Полонія*” як засіб персоніфікації Польщі або польської діаспори), меморіально-квалітативних („*Довбуш-1*”) і символічно-квалітативних („*Сокіл-2*”).

Асоціативні найменування з відтінком посесивності (66,7 %: „*Локомотив*”) і сутнісно-локативні назви (34,3 %: „*Команда Чернівців*”) складають український хокейний командонімікон 40 – 50-х років, як і у 60 – 80-х роках: асоціативно-посесивних – 85,7 % („*Кооператор*”), символічних – 14,3 % („*Сокіл*”).

Більш різноплановою є мотиваційна структура 90-х років, у якій засвідчено перевагу назв асоціативно-посесивних (34,8 %: „*Норд*”), локативних (17,4 %: „*Донбас*”), символічних (13,1 %: „*Метеор*”) і символічно-сутнісних (13,1 %: *СДЮСШОР „Сокіл*”).

Початок ХХІ ст. характеризуються ще більшою розмаїтістю мотиваційних відношень командонімів, насамперед таких, як символічні (32 %: „*Титани*”, „*Цунами*”), асоціативно-квалітативні (16 %: „*Метеор-2*”), асоціативно-посесивні (15,3 %: „*Компаньйон-УПБ*”), локативно-сутнісні (7,6 %: *ХК „Сміла*”), локативні (6,9 %: „*Червоноград*”), символічно-локативні (6,9 %: „*Галицькі леви*”) і символічно-сутнісні (6,9 %: *ХК „Легион*”).

Номінації збірних команд традиційно будуються за моделлю „(прикметник) + субстантивований прикметник + хоронім + іменник + іменник” (*молодіжна збірна України з хокею із шайбою*).

Таким чином, можна стверджувати, що українські хокей-командоніми – це нові і новітні номінації, спочатку з домінуванням простих структур, а потім – з дедалі більшою часткою складених. Переважають відонімні пропріативи (в основному – відергонімні та відтопонімні) та відапелятивно-відонімні (серед загальних назв засвідчено насамперед іменники). Основні способи творення командонімів – власне лексико-семантичний та синтаксичний, а мотиваційні відношення – асоціативно-посесивні, а також символічні, локативні, квалітативні і сутнісні

Детальний аналіз командонімів можливий із залученням даних, які стосуються інших видів спорту (передусім – футболу, баскетболу,

волейболу і гандболу) як в Україні, так і за її межами, що дозволить з'ясувати спільні і відмінні атрибути назвотворчого процесу, який характерний для спортивної ономастики.

Список використаної літератури

1. Белей О. О. Сучасна українська ергонімія (на матеріалі власних назв підприємств Закарпатської області) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 – українська мова / О. О. Белей. – Львів, 2000. – 17 с.

2. Белей О. О. Сучасна українська ергонімія: власні назви підприємств Закарпаття / О. О. Белей. – Ужгород, 1999. – 111 с.

3. Беспалова А. В. Структурно-семантические модели эргонимов и их употребление в современном английском языке : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 – германские языки / А. В. Беспалова. – Одесса, 1989. – 16 с.

4. Кутуза Н. В. Структурно-семантичні моделі ергонімів (на матеріалі ергонімікону м. Одеси) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 – українська мова / Н. В. Кутуза. – Одеса, 2003. – 18 с.

5. Лесовець Н. М. Ергонімія м. Луганська: структурно-семантичний і соціально-функціональний аспекти : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 – українська мова / Н. М. Лесовець. – Луганськ, 2007. – 295 с.

6. Микина О. Г. Номинационные процессы в современной европейской эргонимии : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19 – теория языкознания / О. Г. Микина. – Донецк, 1992. – 197 с.

7. Сучасний словник іншомовних слів / уклали О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. – К. : Довіра, 2006. – 789 с.

8. Торчинський М. М. Українська ономастика : навчальний посібник / М. М. Торчинський. – К. : Міленіум, 2010. – 238 с.

9. Хоккей. Большая энциклопедия: в 2 т. – М. : Тетта-Спорт, Олимпия Пресс, 2006.

10. Цілина М. М. Ергоніми м. Києва: структура, семантика, функціонування : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 – українська мова / М. М. Цілина. – К., 2006. – 23 с.

11. Шестакова С. О. Лексико-семантичні інновації у системі української номінації (на матеріалі ергонімів і прагмонімів) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 – українська мова / С. О. Шестакова. – Харків, 2002. – 241 с.

Анотація

У статті описано власні назви хокейних команд України, які характеризуються за семантикою твірної основи, способом словотворення і мотиваційними відношеннями. Звертається увага і на структуру та хронологічні особливості таких пропріальних одиниць.

***Ключові слова:** хокей-командонім, семантика твірної основи, спосіб словотворення, мотиваційні відношення, структура.*

Аннотация

В статье описаны названия хоккейных команд Украины, которые анализируются по семантике образующей основы, способу словообразования и мотивационным отношениям. Обращается внимание и на структуру и хронологические особенности таких проприальных единиц.

***Ключевые слова:** хоккей-командонимы, семантика образующей основы, способ словообразования, мотивационные отношения, структура.*

Summary

This article describes the proper names of hockey teams in Ukraine, which are characterized by the semantics generatrix base derivation method and motivational relations. The attention and structure and chronological features such proprial units.

***Key words:** hockey-komandonym, semantics generatrix basis, method of word formation, motivational attitude, structure.*

УДК 81'373.421

Діц В. О.

***Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини***

ОНІМНИЙ ПРОСТІР ПОЕМИ ІВАНА ФРАНКА „МОЙСЕЙ”

Гнучкість та багатство словникового складу мови виявляються насамперед у пропріальній лексиці. Дослідження онімів як одного з різновидів вторинної номінації – одне з найактуальніших питань сучасної лексикології, яке передбачає поєднання семантичного, ономасіологічного та стилістичного аспектів. Зацікавленість мовознавців проблемою пропріативів, зокрема їх творенням, функціонуванням, природою, незважаючи на тривалу історію її вивчення, пояснюється